

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 " — "
 Negyedévre 2 " 50 "
 Egy hóra 1 " — "
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és

Kiadóhivatal:

Fő-piacz, Simonffy-ház,
 a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

160,000 ember.

Debreczen, szeptember 19.

Mikor a mohácsi vész után a XVI. században a félhold uralma az egész művelt Európát elnyeléssel fenyegette s a török Bécs meghódítására indítá győzelmes hordáit: látott csak **K ó s z e g** városa s vele Vasvármegye oly impozáns számú hadakat, mint a minő a napokban ott megtartandó harcászati gyakorlatokra koncentrálnak lett.

Hosszu, kinos századok viharzottak el azóta a magyar nép fölött, s volt idő, midőn vezérlió jobbaink is majdnem kétségbe estek már az ádáz sorscsapások és a nemzet letargiája fölött.

Kihevertünk mindent. A magyarok Istene nem hagyá el az ő választott népét és ha küzdelmeink még ma is érezhető sajnó sebeket ütöttek is hajdani nagyságunkon, él még nemzet és virágozik e hazán.

Vannak ugyan, kik a magyar nemzet szuverenitását nem akarják elismerni s Bécsnek oly politikai tulsulyt tulajdonítanak, a milyennel az sem jogilag, sem tényleg nem bír; ámde ezek vagy párttekintetek által elfogult rajongók, vagy oly tagjai az alkotmányos közéletnek, kik minden áron az uralomra törekedvén, kormánybuktatási czéljaik elérésére kevésbé finnyások az eszközök megválasztásában.

Távol legyen tőlünk még csak a gondolat is, mintha ezért nem tartanók őket korrekt hazafiaknak; meg vagyunk győződve, ők volnának az elsők, kik

méltó indignációval utasítanak vissza a kiskorú gyámkodás ráfogását, ha hazánkat a külföld ily vádakkal illetné.

Hogy az osztrák-magyar birodalomnak a nagyhatalmi magvát, mely őt keresett és rettegett szövetséges társsá teszi, a magyar királyság képezi, oly köztudomású s elismert tény, hogy ez ma már vitatárgyat sem képezhet. Felismerhették e körülményt nemcsak hatalmas szövetségesünk, az olasz és német, tudják ezt Párisban és azért látunk az újabb időkben oly irányú mozgalmakat keletkezni, melyek a magyarságot szeretnék — mindenféle ámitgatásokkal — az orosz-francia szövetség eszméjének megnyerni.

Tulajdona ugyan a magyar nemzetnek, hogy könnyen lelkesül; de hogy minden problematikus természetű vállalatba oly könnyen beugorjék, mint azt az orosz-francia szövetségkel **R i m l e r** és **P á z m á n d y** urak, vagy madam **A d a m Juliette** képzelik, attól nem kell féltetni, mert első és főkéllék, hogy az ügy, a miért a magyar hajlandó tűzbe menni; méltó és elég fenséges legyen nemzeti karakterében.

Egyik legősibb jellemvonása a magyar nemzetnek a hűség. — S ennek az ismert hűségnek, mely a mi értékünket a velünk szövetséges államok előtt oly magas nívón tartja, százados korának és trónok, nemzetek és államok köszönhetik létezésüket.

Örömmel ragadja meg most is a magyar nemzet az alkalmat, hogy **II. V i l m o s** német császár és **A l b e r t**

szász király kőszegi látogatása alkalmával melegen érzett rokonszenvének s a szövetséghez való szilárd ragaszkodásának adjon egyhangú kifejezést.

Az egész ország tekintete Vasvármegye felé fordul pár napra, s ha nem is lehetünk valamennyien a három felség találkozásának tanúi, lélekben minden magyar ott lesz mégis és azok a viharzó éljenek, melyek a fejedelmek megérkezésekor felharsantak, a magyar nemzet egyetemének szívből jövő üdvözlétül tekintendők.

Jól esik remélnünk, hogy ő Felségeik a magyar korona területén kellemesen fogják magukat érezni. Garantirozza ezt vendégszerető királyunk kiváló nyájassága s magas vendégei iránt táplált észinte barátsága; és garantirozza Vasvármegye és a Dunántul hazafias lakossága, mely nem riad vissza semmi áldozattól, hogy illusztris vendégeit méltóképp fogadja.

A mi magát a hadgyakorlatokat illeti, ott monarchiánk védereje bizonyára csak tiszteletét fogja kivívni magas szövetségeseknek, mert csak alig mult napokban láttuk ott Aradmegyében is, hogy katonáink úgy az elméleti képzettség, mint a gyakorlati kivitel tekintetében a legmesszebb menő kritikát is fényesen kiállják.

Azok a gyakorlatok, melyek a dunántuli Alpok lábainál fognak a legközelebbi órákban lejátszódni, tekintve az abban résztvevő katonaság óriási számát, oly nagy arányúak lesznek, akárcsak egy tényleges kisebb hadjárat s éppen ezért bő alkalmá nyílik úgy **II. V i l m o s**

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Az én erőm.

Mikor elborúl a jövődő előttem,
 Mint távoli mézsláng sűrű, nehéz ködbe:
 Rá gondolkodok este ragyogó szemedre
 S mintha csak két csillag világa vezetne.

Ha az emberek nagy embertelensége
 Űzi a lelkemen kétségbeesésbe:
 Megvigasztal a te szerető szived még
 S nincs az a megbántás, melyet ne felednék.

Mikor szegénységem jut néha eszembe
 S gondtól nehéz fejem lehajtom kezembe:
 Megnyugszom, hogy nálam gazdagabb még
 sincsen,
 A te aranylelked az én drága kincsem!

Ha borúl lelkemre néha sötét árnyék,
 Egy fájó gondolat, hogy elbukás vár még,
 Mint sok ábrándozót: a szívem feldobog;
 Mig te az enyém lész, elbukni nem fogok!

Jánossy Zoltán.

Kolnidre.

Beállt az est. Algir utcáiról el-eltűnnek a mohamedánok, kiket a minaretek estimára hívása hazatérésre siettet. Akikkel találkozunk európai divatos öltözékben járnak, francia hangok ütnek meg füleinket. — A régi arab város ilyenkor mutatja meg, mily metamorphozison ment keresztül, mióta a nyugoti civilizáció utat tört hozzá. Azt hinnék, valamely francia vidéki városban vagyunk.

E hitünkben csak megerősít, ha bepillantunk egy külvárosi alacsony házba, melynek egyik disztelen helyiségében néhány faasztal mellett francia katonák zajosan mulatnak együtt. Az asztalon halomban álló félig üres kanták kellően okadatolják a derült hangulatot.

Csak egy közöttük nem látszik jól érezni magát e vig társaságban. Pohara telve marad, ajka nem nyílik dalra, még a hozzá szólók sem nyerne feleletet tőle. Éles metszésű halvány arca elárulja a keleti fajt, érdekesnek lehetne mondani, ha a nagyon is komor kifejezés oly visszatartóvá nem tenné. Nagy fekete szemei sötétben merednek maguk elé. Meglátszik rajta, hogy csak testben van jelen, de lelke messze messze jár.

Egyszerre hirtelen feláll és anélkül, hogy bajtársait üdvözlőné, elsiet.

— Rájött a bolond órája, — jegyzi meg a mulatók egyike — nincs nyugta sehol.

Hagyjuk őt a maga útjára, igyunk! Éljen Franciaország, éljenek a szép nők, éljen a jó bor!

*

A távozó gyors léptekkel szelte át a félhomályos utcát, majd át csapott egy szélesebb utra, míg az impozáns méltósággal előtte elterülő tenger megállásra nem kényszerítette. — Leült a pusztta földre és hallgatta az óriási víztömeg titokzatos moráját, nézte a part szikláin megtörő hullámokat. Hiába. Nem voltak képesek felülmulni az agyában összetorlódott gondolatok zugását, a keblében háborgó érzelmek kitörését.

Felugrott ültéből s ökleit görcsösen összeszorítva, mindkét karját égtelű kiterjesztve, hörgő hangon kiáltott fel:

— Nem tűnök tovább, nem várok tovább. Lea nélkül nem élhetek. Mauricenak vesznie kell, hogy Leát én birhassam. Megölöm. Te isen ott fent, ha teremtettél vágyó szívet bennünk, miért nem intézted úgy, hogy az ki is elégítettessék. Kontár vagy! Hallgasd meg most eskümet. Itt előtted fogadom meg, hogy birni fogom őt mindenáron, vagy visszaadom neked életemet, nem kell.

Mintha a tenger feneketlen mélyéből kiinduló morai haragosabban zúgna, a rohamosan egymást követő hullámok fokozottabb erővel verődnének a kopár sziklákhöz. —

A következő reggelen az ifju katonát a

német császár, mint Albert szász királynak, a jövő háború németországi fővezérének, magas fokú készütségéről személyesen meggyőződnie.

Hisszük, hogy fejedelmi vendégeink kedves emlékekkel és azon tudatban fognak tőlünk távozni, hogy seregünk a békeligának egyik legméltóbb s legmegbízhatóbb oszlopa; annak vezetése I. Ferencz József király kezeiben a legjobb helyen van; és hogy a magyar nemzet hűsége s kitartó vitézsége az most is, mi dicsőségét neki már egy évezred előtt megszerzés a világ minden népe előtt tiszteltté tévé.

— A király Köszönet. Ő Felségének a községi küldöttségek hódoló nyilatkozataira adott válaszárol tegnap távirati rovatainkban emlékeztünk meg. Visszatérünk azokra még a következőkben:

Ő Felsége Zalka püspök beszédére következőleg válaszolt:

„Örömmel fogadom a magyar katolikus klerus e küldöttségét és vegyétek őszinte köszönetemet megjelenésük és hűségük biztatásáért. Ismerem a katolikus papságnak mindenkor tanúsított hű érzelmeit és remélem, hogy az jelenleg is buzgóan fog közreműködni azon célra, hogy az állam és az egyház méltóságának megóvása mellett a közérdekek és az olyannyira kívánatos vallási béke az országban ne szenvedjenek. Bizzunk az Istenben és az ég áldani fogja a közjóra irányuló törekvéseinket.“ (Lelkes éljenzés.)

A Papp Gábor ev. ref. és Karsay Sándor ág. ev. püspökök által vezetett küldöttségek után a városban jelenlevő táborkari tisztelgett. Utána a törvényhatóságok küldöttségét fogadta Ő felsége, Hieronymi helügyminiszter jelenlétében, ki a következő küldöttségek fogadásánál is jelen volt.

Radó főispán beszédére Ő felsége a következőleg válaszolt:

„Őszinte megelégedéssel és köszönettel fogadom oly számos törvényhatóság

küldöttjeinek hódoló tisztelgését. Legyenek meggyőződve, hogy a mint nagy örömmel tapasztalom, mindenkor a trónhoz és személyemhez való hű ragaszkodás jeleit, épp oly forrón óhajtom, az ország szellemi és anyagi jólétének fejlődését és gyarapodását. Ezen célra a törvényhatóságok a közigazgatás feladatainak teljesítésén kívül, mint a közszellem tényezői azzal is hivatva vannak közreműködni, hogy a népet ámitó jelszavak és meddő ígéretek befolyásától megóvják és a békés egyetértés és hasznos munka magvait ápolják.

Tágas tért enged mindezekre azon alap, melyen kedvelt Magyarországom az utóbbi évtizedekben oly örvendetes felvirágzásnak indult s melynek mint kétoldalu megállapodásnak megingatása ugy a fennálló törvényes állapotban való hitet csökkentené, valamint az ország és az egész monarchia valódi érdekeivel s ennek folytán uralkodói köteleimmel határozottan ellenkeznek. Számítok ebbeli közreműködésekre, valamint önök is ily törekvésben mindenkor számíthatnak jóakaró támogatásomra és kegyelmemre.“ (Lelkesült éljenzés)

Ezután a bíróságok tisztelgett Vörösmarty Bélának a győri kir. tábla elnökének vezetése alatt s végül az izraelitákat Bernstein szombathelyi főrabbi vezette. Kinek szavaira a király következőleg válaszolt:

„Megelégedéssel látom a dunántúli izraelita hitközségek küldöttjeit is azok sorában, kik itteni időzésemet alkalmul vették hódolatuk bemutatására, s midőn hűséges érzelmeiket hangoztatják, szívesen bízom azok őszinteségében s mint nem kétlem, sobasem fognak alkalmat nyújtani arra, hogy megvonjam kegyelmemet és oltalmamat hűséges izraelita alattvalóimtól.“ (Lelkes éljenzés.)

— Belföldi hírek. (H ad ü g y i á l l a m t i t k á r.) Ez alatt a cím alatt a Magyar Ujság vasárnapi számában cikket kö-

zöl, a melyben sürgeti, hogy a közös hadügyminiszter mellé államtitkárt nevezzenek ki még pedig oly módon, hogy ha a közös hadügyminiszter osztrák, akkor államtitkára magyar, viszont, ha valamikor a hadügyminiszter magyar államtitkára osztrák legyen.

— Külföldi hírek. (A király császár jubileuma.) Ausztriában nagy ünnepekre készülnek 1898-ra, az uralkodó 50 éves kormányzati jubileumára. Az ünnepek keretében Ő felsége védoöksége alatt nagy etnográfiai kiállítást is rendeznek, amely Ferencz József uralkodása alatt Ausztria-Magyarország egész fejlődését tel fogja tüntetni. A prágai etnográfiai kiállítás igazgaóját Latanszkit a napokban a király maga elé hivatva s megkérte, hogy készítsen érdemleges javaslatot a kiállítás dolgában. — (M e g l o p o t t á l l a m k i n c s t á r.) A filadelfiai lámpakincstár pénzéből, az ör 134000 dollárt ellopott. A pénz nagy részét nála megtalálták.

Debreczen — egyetemi város.

Debreczen, Szept. 18.

Annak jeléül, mennyire érdeklődnek városunk egyes körei és tényezői a Debreczenben felállítandó református egyetem ügye iránt, közöljük az alant következő jóindulatú felszólalást:

A rég megindult mozgalom, mely ránk nézve lokális szempontból is kétszeresen fontos s melynek végeztelje messzemenő s nagy horde-rejú kulturális ideákkal esik egybe, az eszme megszületése óta eltelt idő arányában aligha mutat — legalább ma még — megfelelő eredményt.

Az egyetemmé kiegészítés eszméjének lelkes és áldozatkész hívei fáradozatát anul hordják ugyan az anyagot a létesítendő debreczeni református egyetem monumentális épületéhez; szorgosan, mint a munkás méhraj, — s ime, valjuk be őszintén: az ügy vajmi lassan, alig észrevehetően halad előre.

Mintha álmatag zsibbadtság bénítaná meg az erőket, melyek annyiszor bizonyultak kipróbált s megbízhatóknak; mintha meghasonlott volna önmagával, mintha nem volna többé önmagában ama hagyományos lelkesült áldozatkésztség, mely az életképes autonóm felekezeti élet alkotmányos porondján anyai akadályt küz-

kikötőben látjuk, amint épen a Marseillebe induló személyhajóra jegyét megváltotta.

Kahen Armánd huszadik évét töltötte be midőn atyja, Páris egyik jőnevű kereskedője, elhalt. Anyját már gyermekkorában elvesztette. Fiatal éveit a szülei házon kívül tanintézetben töltötte. Az ott uralkodott szigor a szülei közzelét melegének nélkülözésében anélkül is rideggé vált kedélyét még komorabbá tette, — mely akkor sem változott, midőn tanulmányai befejeztével atyjának üzletébe lépett, ki minden figyelmét elsőszülöttében, a nála pár évvel idősebb Maurice-ban összpontosította, míg őt alig részesítette jobb sorsban, mint az üzlet többi alkalmazottait.

A végrendelet Maurice-t tette általános örökösé, míg Armandot csupán egy sovány járadék élvezésére és nagykorúsága idején egy önálló existenciájának megteremtésén az alig elegendő összegre utalta.

Három hosszú éven át türte mint egyesül bátyjában a jólét és a tekintély, míg ő fáradalmas munkája mellett az élet apróbb örömeit sem engedhette meg magának. Az elfojtott keserűség irigységet növelt szívében.

Akkor történt, hogy a véletlen megismertette egy fiatal leánnyal. Az ifjúsága virágában tündöklő Lea koromfekete szeméből villogó sugarak, úde ajkairól ehangzó vidám nevetés kizúzték szívéből az eddigi sötét érzelmeiket és más még nem ismert édesebbeknek adtak helyet. Nem irigyelte többé bátyját, nem panaszkodott

többé a mostoha sorsra, örült az életnek, melyet egyszerre nagyon szépeknak talált.

Egy napon bátyja tudatta vele, hogy meg-nősül és jövendőbeli sógornőjében felismerte Leát.

Kétségbeesése nem ismert határt. A leg-sötétebb tervek fogamzottak meg dult agyában az nban végül mégis az „ember“ lett benne győztes. Nevelése most hozta meg gyümölcsét mert hozzá szokva a folytonos lemondáshoz, a mások akaratának magát alávetéséhez, meg volt a gyakorlata leküzdhetni vágyait és érzelmeit. De az életet a más birtokában tudott szerett lény közelében nem tudta elviselni. Egy szép napon b soroztatta magát az Afrikába készülő ezredbe és elutazott új állomása helyére, Algirba, hogy távol tőle feledni tudjon.

A viszatérő megérkeztekor fivérét és sógornőjét nem találta lakásukon. Az üzlet zárva volt. Templomban vannak, volt a kapus felvilágosítása kérdésére.

— Nem várhatok. Minden perc egy örök-kévalóság, mormogá magában, sűrű fekete szemlőideit összehuzva. Meztapogatta köpenye oldalzsebét és nyugodtabban haladt tovább, érezve abban a minden lövetére élesen töltött revolvert. A rue de la Victoire-t elérve, megállott a zsidó templom bejárata előtt. Habár hosszú utazása alatt minden gondolatát bosszúterve vette igénybe, a kivétel módja felett még mindig nem volt tisztában. Csak annyit tudott, hogy megöli

bátyját és elveszi tőle az általa elrabolt boldogságát. Egyébbel nem gondolt.

Egyszerre a nyitott ajtón át a templomból jövő szivreható ének érinti füleit. Rég nem hallott hangok, édes-bus melodia, mely erőt vett szívében. Akarata ellenére közelebb és közelebb vonzza. Tudtán kívül a templom belsejében találta magát együtt az ájtatosan hallgató tömeggel. Most már a szép ének szövegét is kiveszi.

Kölni d r e. Bevezető imája a zsidók legnagyobb, legszebb ünnepének, midőn kibékülnek Istennel, embertársaikkal és önmagukkal. Visszafojtott lélekzettel hallgatta az előimádkozó énekest.

„Minden fogadásokat, lemondásokat, esküket, elátkozásokat és hasonló értelmű kifejezéseket, melyeket meg gondolatlanul megfogadtunk esküdtünk és szánon kibocsátottunk és személyünkre felróttunk, most józan hangulatunkban bánunk, legyeenek azok feloldva, megbocsátva, elvetve, megsemmisítve, ne legyen se maradásuk, se foganatjuk. Ily fogadalmak nem fogadalmak, ily lemondások nem kötelezők, ily eskük nem eskük.“

A közönség hangosan viszonzá: „Az örökkévaló mondá: Solachti kidvorocho! M e g b o c s á t o k, a mint mondád!“

Armand a nélkül, hogy fivérét és sógornőjét viszontlátta volna, a legközelebbi vonat-tal utban volt állomása helyére, a messze Afrikába. Mandel Vilmos.

dött már le s oly sok — néha hihetetlen s példátlan győzelmeket vívott már ki.

Régenten is ép oly szegény volt a ref. egyház mint felekezeti, erkölcsi testület s még is csodákat mivelt buzgó tagjai odaadó lánglelkességével s utógondolat nélküli áldozatkész-sége által...

Régen is szegény volt maga, de tagjai közé számlál hány és hány tehetősebb, módosabb családot, melyek ha kellett, mindig megnyiták erszényüket szó nélkül, önzetlenül, valahányszor nemes cél kívánta azt.

Nagyon igaz, hogy korunkban egy gazdag ember áldozatkész-sége nagyon igénybe van véve. Az igénybe vevő célok azonban feles számban ephemer természetűek s többnyire alig haladják meg a kisebbszerű jótékony alamizsnáldoklás körét; mulólagosak nagyobbbrészt, épp úgy, miként a cél, melyre nézve igénybe vétetnek.

Nagyszabású, maradandó alkotásokat azonban egészen más szemüvegen kell nézni.

Egy olyan örökbecsű kulturális intézmény, minő a célbavett debreczeni egyetem, kell, hogy intenzívebb érdeklődést erősebb hullámmást keltsen s fokozódottabb tetterőt szolgáltson munkába, különösen oly időben, a midőn hazánkat kell meglegelőnünk valamelyes értékes, maradandóbecsű ajándékkal — ez redik születésnapján!

Megbocsáthatlan bünt követne el, ki nem járulna hozzá legalább tehetségétől várható módon egy ilyen örökre szóló ajándéknak a megszerzéséhez.

Foly is a munka s mostantól kezdve, miután az egyház szélesebb mederbe óhajta terelni a mozgalmat s kerületszerte nagy propagandát csinál ez eszmének, még fokozódottabb tevékenységgel haladunk a nemes cél felé, mely míg egy részről hazánk kultúrájának áll önzetlen szolgálatában, másrészt kétség kívül maradandó dicsőséget szerez ugy az egyházkerületnek, mint legkiváltképen városunknak s a bőkezű magisztrátusnak.

Ha így folynak az egyetem dolgai, ily szép reményekre jogosító haladással, nem lehet kétség, hogy néhány év alatt, míg a praetendens városok a kormány által álltandó harmadik egyetemért versengenek, ezeket valószínűleg meg előzzük s ami legszebb: önértünk ből; hanem ha csak így haladunk, bizonyosak lehetünk, hogy a milleniumra mindenünk lesz egyebünk, csak épen egyetemünk nem lesz. Már pedig s ezt bővebben fejtegetni felesleges, olyan erkölcsi kötelessége városunknak és a tiszántúli ev. ref. egyház kerületnek a milleniumig okvetlenül leendő megnyitása, hogy attól egyszerűen eltekinteni, azt anyagi eszközök hiányában elodáznai, az elodázást pedig anyagi eszközök hiányával megetetni lehetetlen, képtelen és megengedhetlen dolog.

Nem bagatel' váltó, hanem a szó legteljesebb értelmében vett erkölcsi obligóba vagyunk; ennak fedezetére a föld alul is okvetlenül elő kell teremteni a szükséges eszközöket, elő kellene bármily megerőltetés árán is!

Mennyivel inkább meg kell azt tenni akkor, amidőn minden megerőltetés nélkül, ugyszólván pillanat alatt előteremtjük a kellő anyagi eszközöket.

A módját pedig (megjegyzésével annak, hogy az eszme nem tőlünk ered, hanem egy érdeklődő tekintélyes városi képviselőtől, ki azon felül, hogy maga is jó példával megy elől a bőkezű adakozásban, az alábbiaknak megvalósításán már buzgólkodik is) részletezés mellőzése vel menten el is áruljuk.

Több tekintélyes vagyonos városi polgártársunk meg van már nyerve azon életrevaló eszmének mely szerint az életbiztosítás intézményének felhasználása által teremtessek meg az egyetem kibővítéshez szükséges pénzügy.

Ez nem is olyan hihetetlen furcsaság, mint aminőnek sokan gondolják első tekintetre; mert nézzük csak ezt a dolgot.

Sok vagyonos ember össze áll már akár formaszzerű, akár minden alakítások mellőzése-

vel alakított olyan egyesületbe, melynek tagjai kötelezik magukat arra; hogy az életüket tegyék pl. 1—1000 frtra biztosítják, a csekély évi díjat fizetik, kedvezményezettképen pedig megjelölik mindannyian a debreczeni prot. egyetemet. Tassék csak nézni, ha csak 500 ilyen polgár össze áll, az mindjárt fél millió forint, mely a biztosítási ügyletek megkötése után azonnal realizálható pl. a kötvények kézi zálogul lekötése melleti kölcsönvétel után.

Olyan egészséges és practicus dolog ez, hogy sikerében egyáltalán nem lehet kétkedni sem, csak is az ilyen célú egyesület felállítását kell napi rendre tűzni s minél hamarabb megvalósítani és pedig lehető széles kör: legalább is a tiszántúli kerület bevonásával. (b. j.)

A kamara közgyűlése.

Debreczen, szept. 18.

A kereskedelmi és iparkamara mult szombaton délután tartotta rendes közgyűlését saját helyiségében Sesztina Lajos elnök elnökölte alatt. Jelenvoltak a kamarai beltágok közül Szabó Kálmán kamarai alelnök, továbbá: Zádor Lajos, Stenczinger Károly, Vágó Andor, Novelli Ede, Mayer Emil, Erber Vilmos, Kuczik Gábor, Ekl Gábor, Gyarmathy Lajos, Katona József, Boldog István A kültágok sorából: Somogyi Ferencz, Zsigmond Béla, Kádár Péter (M. Szigetről) Nyitrai Jakab (Török sz. Miklós-ról), Jankó Imre (Karczagról) Kovássy Zoltán levelező tag M. Szigetről.

Az ülés megnyitása után tárgyalás alá vétettek az érkezett miniszteri leiratok, melyek közül felemlítjük a véleményezés végett megküldött s az 50 klgrm. szerinti árjegyzés általánosítása tárgyában intézett leiratot. A kamara közgyűlése azon nézetben van, hogy a súlyegységnek 50 klgrm szerinti általánosítása nem időszerű és nem czélszerű, minélfogva a miniszterhez intézendő felterjesztésben a tervezett újítás mellőzését s az eddigi 100 klgram szerinti árjegyzés meghagyását fogja javasolni.

A kereskedelemügyi miniszter felhívta a kamarát, miszerint a keréktalp szélesség kötelező megállapítása tárgyában tegyen javaslatot. A közgyűlés a keréktalp szélesség kötelező megállapítását nem tartja czélszerűnek, mert a mi talajviszonyaink különféleségénél fogva ez lehető sem volna, s így e tárgyban intézendő felterjesztésében a vonatkozó indokok közlése mellett, a szóban levő intézkedés mellőzését fogja a kamara javaslatba hozni.

A kereskedelemügyi miniszter mint az 1896-ik országos kiállítás központi bizottságának elnöke felhívta a kamarát, hogy a kiállítás keretében rendezendő házi ipari és etnographiai csoport részére a kamara kerületében levő legjellemzőbb parasztházakról felvételeket készítsen, s azokat terjessze fel. A közgyűlés megbizta az elnökséget, hogy a felvételek elkészítését iránt intézkedjék.

Tárgyaltatott az 1896-iki ezredéves kiállítás debreczeni kerületi bizottságának anyagi támogatás iránti kérvénye. Tekintettel a fontos nemzeti ügyre melyet a kiállítás hazánk ezredéves történetében elfoglalni és képviselni hivatva lesz, a közgyűlés készséggel szavazza meg a kerületi kiállítási bizottságnak az évenként kért 500 forintos az 1894-ik évtől kezdődőleg az 1893-ik évre pedig, tekintve, hogy kiállítási ügyben már ez évben is merültek fel kiadások, 300 forintot bocsát a ker. bizottság rendelkezésére. A mennyiben továbbá magának a kamarának is lesznek kiadásai a kiállítást illetőleg, elbátározza a közgyűlés, miszerint ezen kiadások fedeztetése szempontjából már 1894. évre szólt költségelőirányzatában 500 forintot felvesz.

Előterjesztett ezután a kamara 1894. évi költségelőirányzata, mely a kiállítás céljaira fent említett ezer forinttal, valamint a m-szigeti kereskedelmi és ipariskola részére adandó rendes segély összegén felül 90

forinttal együtt 16964 forint végösszeggel megállapítva elfogadtatott.

Dr. Király Ferencz titkár betérj-sztvén a kamara kerületének 1892-dik évi kereskedelmi, ipari, forgalmi stb. viszonyairól szerkesztett s a kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztett jelentését, a közgyűlés szakszerű s a kamarai kerület közigazgatási viszonyait hűen feltüntető jelentés összeállításáért elismerését nyilatkoztatja.

Tárgyaltatott özv. Kolbenhayer Edének, férje Kolbenhayer Ede kamarai nyugdíjazott özvegyének elhunyt folytán, nyugdíjaztatása iránt intézett kérvénye. A kérelem teljesíthetőnek találatván nevezett részére a nyugdíj illetmény a szabályzat értelmében f. év április 1-től kezdődőleg folyóvá tétetett.

Sesztina Lajos kamarai elnök indítványa folytán elhatároztatott, hogy a debreczeni államvasuti indóház és pályaudvar kibővítésének, valamint a pályaudvar keleti oldalán a vasutnak szekér-forgalmi célokból eszközölése tárgyában, felterjesztés intéztessék a kereskedelemügyi miniszteriumhoz és megkeresés intéztessék Debreczen város törvényhatóságához.

Miután még az elnökségnek az ő felsége arczképének beszerzésére vonatkozó jelentését a közgyűlés helybenhagyólag tudomásul vette, s kamarai titkár indítványa folytán a fogalmazó és irodaszemélyzetnek jutalomdíjat szavazott meg, — dr. Király Ferencz titkárnak a kamara és a közigazgatási ügyek terén a mult évben is kifejtett tevékenységéért teljes elismerésének kifejezése mellett köszönetet szavazott.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

A királyi táblán hivatalosórák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—6 óráig tartatnak — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a felelnek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távírdá hivatalnál szeptember 19-én: Borus, enyhe, esős.

Séta hangverseny a Margit fűrdőben minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Szeptember 20. Színházi bérletek kiváltásának hatánapja.

Szeptember 21. d. u. 2 ó. állat-hulla égetés a gyepmesteri telepen.

Szeptember 21. Katonai lóvásár Debreczenben.

Szeptember 25. Hajdúvármegye rendes közgyűlése d. e. 9 órakor.

Szeptember 28. Városi közgyűlés.

Szeptember 30. Színházi előadások megnyitása.

Október 2. d. u. 4 ó. az alsó szabolesi tisztai áramtentesítő társ. ülése a városházán.

Október 2—10. Országos vásár.

Városi közgyűlés.

Vettük az 1893. évi szeptember hó 28-dik napján csütörtökön délelőtt 9 órakor a városháza nagy tanács termében tartandó rendes bizottsági közgyűlés tárgysorozatát, a mely így hangzik:

Tárgyak:

1. Polgármesteri jelentés 1893. évi július és augusztus hónapokról.
2. Belügyminiszteri leirat, a községi kötelekbe felvétel jogának a tanácsra át nem ruházhatása tárgyában.
3. Ugyanaz: a német szöveű katonai megkeresvények ügyében.
4. Tanácsi előterjesztés, Háromszék vármegye törvényhatósági bizottságának az ártatlanul elítéltek kárpótlása érdekében országos törvény alkotása céljából az országgyűlés képviselőházához intézett felirata pártolás iránti megkeresvényére.
5. Ugyanaz: kir. tanfelügyelő urnak az iparos segédek szakrajz tanfolyamára az 1893/94 tanévre 300 frt évi segély megszavazása iránti

megkeresésére 6. Ugyanaz: az 1894-ik évi házipénztári költség-előirányzat megállapítása iránt. 7. Ugyanaz: Zaitz Jánosnak magát a város kötelekébe felvétetni kéri folyamodványa tárgyában. 8. Ugyanaz: Pattermann Vinczének hasontartamu kérvényére, 9. Ugyanaz: a nádudvari 11 hold föld eladására vonatkozólag. 10. Ugyanaz: néhai tiszti főügyész Kovács Sándor özvegyének jutalmazása iránt. 11. Az országos tanítói árvaház létesítéséhez szükséges telek átengedésének szavazat utjáni átengedése. 12. Gyámpénztári ellenőri, s egy számvéveségi számtiszt, valamint az ezen állások betöltése folytán esetleg üresedésbe jövő hivatali állások választás utjáni betöltése. 13. Tanácsi előterjesztés: arra nézve, hogy az 1887. évi Szeptember 26-án 6 évre megválasztott bizottsági tagoknak a f. év végéig kiterjesztett megbízatása az év végével lejárandó lévén; az ily módon és egyébként üresedésbe jövő tagsági helyek betöltése iránt intézkedés volna teendő. 14. Ugyanaz: a koldulás eltörlése s ezzel együtt a szegényügy rendezése tárgyában. 15. Ugyanaz: a városházának egy emelettel felebb építése tárgyában. 16. Ugyanaz: a ref. egyháznak, a rendszeresített 6-ik lelkészi állomás részére fa és bor-deputatum adása iránti újabb kérelmére. 17. Ugyanaz: az Ipariskolai bizottság újja alakítása ügyében. 18. Ugyanaz: az 1888-ik évi nyomdai számadást illetőleg. 19. Ugyanaz: az 1889-ik évi nyomdai számadás tárgyában. — 20. Ugyanaz: az 1890-ik évi nyomdai számadásra vonatkozólag. 21. Ugyanaz: a f. 1893-ik évi Január 30-án megtartott számonkérésnek eredményére vonatkozólag. 22. Ugyanaz: a városi közigazgatási bizottságnak 1893 I-ső félévi jelentését illetőleg. 23. A polgármester tudomása végett beterjeszti Gróf Dégenfeld József főispán ur azon értesítését, mely szerint a Vértessy István főjegyző és Dr. Magoss György tiszti. alügyész ellen saját kérelmükre folyamatra tett fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat, s a városi közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya által megszüntetett. 24. Ugyanannak beterjesztése, a Kálmánchey Mór hasonlóul megszüntetett fegyelmi ügyében. 25. Tanácsi előterjesztés: Dávidházy Sándor közigazgatási gyakornoknak egy éves önkéntessége indokából egy évi szabadságolása iránti kérvényére: 26. Ugyanaz: a hatósági állatorvosoknak, az által egészségügyi 1893-ik év II-ik negyedében állásáról tett jelentésükre. 27. Ugyanaz: Özv. Szabó Sándornak segély iránti kérelmére. 28. Polgárosítás. 29. Nyugdíjazások. 30. Bába oklevelek.

Debreczen, 1893. szeptember 16-án.

Simonffy Imre

királyi tanácsos, polgármester.

— **Schlauch bibornok Debreczenben.** Dr. Schlauch Lőrincz bibornok, nagyváradi püspök — mint már röviden — jeleztük tegnap délután váratlanul Debreczenbe jött. Dr. Wolafka Nándor v. püspök plébános épen elakart utazni, midőn illusztris vendége megérkezett. A bibornok már korábban megígérte, hogy meglátogatja káptalanának debreczeni tagjait, de érkezése napját nem jelezte, mert kerülni akart minden hivatalos, ünnepies formájú fogadtatást. Csak rövid időre jött. Mihelyt megérkezett s a plébánián megszállott, azonnal meglátogatta a város által az idén épített r. kath. fiu iskolát, melynek épületét elismeréssel halmozta el; a Therezianum kath. árvaházat, az ezzel szomszédos Leéb féle telket, melyen az apácza zárdát és r. kath. felső leányiskolát szándékoznak felépíteni, az építést valószínűleg még az idén megkezdik; meglátogatta továbbá a r. kath. algymnáziumot és a kath. leányiskolát. Este Cserhalmly házfőnök, gymn. igazgató, Nemes Kálmán a r. kath. iskolaszék és egyh. községi bizottmány világi elnöke és Unger Gusztáv kir. táblai bíró tisztelgését fogadta, utóbbit szathmári püspöksége idejéből ismeri. A bibornok érdekes és

fontos nyilatkozatokat tett. A kath. algymnázium kiegészítését — mint mondá — nagyon szíven viseli s hathatósan közre is fog munkálni, hogy ez a cél minél előbb megvalósíttassék; azonban ez idő szerint a püspökség nincs abban a helyzetben, hogy nagyobb áidozatot hozhasson. A kath. autonómiát hasznosnak és szükségesnek ismeri s igen örvend, hogy Debreczenben ez már megvalósult. A világi elemi és az egyház a papság egymással egyetértve sikeresen oldhatja meg az autonómia kérdését. A bibornok a 10 órai vonattal visszautazott Nagyváradra. A vasúthoz kikísérték: dr. Wolafka Nándor v. püspök, aki bucsuzásakor kezét, ajkát és ismét kezét cokolta meg a bibornoknak, Nemes Kálmán r. alkaptány és a helybeli kath. káplánok. A bibornok kíséretében volt titkára dr. Schweiger Rezső és dr. Peregriny Elek az országgyűlési gyors íróda tagja.

— **A város ajándéka József főhercegnek.** A városi tanács megbízásából Farkas Albert mátai biztos pár nappal ezelőtt szállította a kis-jenői uradalomba Debreczen város közönségének ajándékát, a Hortobágyon kiválasztott magyar juhokat. Szép példány valamennyi; fehérek és feketék, hatalmas csigaszzerű szarvakkal; közülök hat anya, három kos. Ulrich Antal uradalmi igazgató mihelyt Farkas Albert a juhokkal megérkezett, táviratilag értesítette József főherceget, az ajándék átvételéről. A Közönség időző főherceg rögtön sürgönyileg választott. Megköszönte a városi tanács ajándékát s tudatta, hogy fia József Ágost főherceg a hadgyakorlatok után lemegy Kis-Jenőbe s gyönyörködni fog a debreczeni szép magyar juhokban. Farkas Albert ma hajnalban jött haza.

— **Jomkippur** (engesztelési ünnep) így hívják a zsidók legnagyobb böjtnapját, mely ez évben szerdára f. hó 20-ra esik és a mely napot a zsidók a templomban böjtöléssel és folytonos imádkozással töltönek el. Erre való tekintettel a polgármester ur megkereste az izr. hitközség előljáróságát, hogy a templomban szünetet tartson és a templomot szellőztesse, minéltogva az előljáróság két szünetet rendelt el és hirdetett ki, még pedig d. e. 10—11-ig és d. u. 3—4 ig, mikor is a templom teljesen kiürítettetni és szellőztetni fog. Az istentisztelet kezdődik kedden este 1/2 órakor és szerdán reggel 6-kor. A kántor este a Szécheny-utcai (régii Korona) imaházban fog előimádkozni.

— **Hajdúvármegye új beosztása.** A belügyminiszter közelebbi rendeletet intézett Hajdúvármegye közönségéhez az iránt, hogy a szolgabírói járások akként osztassanak be, hogy azok székhelyei és területei a járásbíróságok székhelyeivel és területeivel megegyezzenek. Így rendelt ezt különben a törvény is. A vármegye közgyűlése szept. 25-én tárgyalja ezt a kérdést az állandó választmány javaslata alapján. Az állandó választmány következő három szolgabírói járás alakítását véleményezi: 1., debreczeni i. vagy központi, Debreczen székhellyel, B.-Ujváros, Csege, Egyek, M.-Pércs V.-Pércs, Sámson községekkel; 2., h.-bős zörményi, Böszörmény székhellyel, Alsó-, Felső-Józsa, Téglás, Dorog és Hadház községekkel; 3., h.-szoboszlói, H.-Szoboszló székhellyel, Földes, Nádudvar, Kaba P.-Ladány, Szovát és Tetétlen községekkel.

— **Tűz.** Tegnap délután estefelé Öt-malom utcán még addig ismeretlen okból kigyuladt özv. Szücs Jánosné kegyérsütő asszony nádfedelű háza. A szegény asszony épen temetésen volt s javeszékelve rohant haza pusztuló otthonába. Kétségbeesésében először a kutba, azután az égő nádtörmelékbe akart ugrani. Alig tudták visszatartani. Többször el is ajult. Az özvegyasszonynak hat kiskorú gyermeke van, a kik az udvaron játszadoztak, mikor a ház hátulról kigyuladt. E házban két családos börtönör is lakik, mindegyiknek csecsemő gyer-

meke benn aludt a szobában; egyikre az ajtó is rá volt zárva. A szomszédok betörték az ajtót s bölcsőstül hozták ki már tűzön és lángon keresztül a csecsemőket. A butorokat is kimentették. A tűzoltók nagy vízhiány miatt panaszkodtak. A ház biztosítva volt; de kétséges, megbirják-e a régi falak a cserépfedelet. A tűzrendőri vizsgálatot ma d. u. ejtik meg.

— **Egy koldus öngyilkossága.** Nagyon megunhatta már az életet Kozma István jelölt koldus, ki tegnap arra határozta el magát, hogy önkézevel vessen véget életének. Felesége — mert az is volt — kiült az utca-ajtóba varrni, ez alatt ő egy új fűrészszeget elővéve, egyik végével keresztül dobva a gerendán, erős kétszeres hurkot vetett rá s egy kis székere állva, nyakába akasztotta. Egy rugás a széken és Kozma függve maradt a gerendán és a föld között; szeme, szája nyitva maradt, ujjai szélylyel meredtek. dr. Balkányi Ede ker. orvos és Szathmári András rendőrbiztos, csakhamar a helyszínére érkeztek, de az öreg koldust, kit egy rendőr vágott le a gerendáról — sem az orvos kísérletei, sem az előtte oly félelmes rendőri szó nem keltették többé életre. Holtestét beszállították a kózkórház ha'oltas kamarájába.

— **Debreczen — egyetemi város.** A debreczeni egyetemre adakoztak újabban a turkvei ref. egyházközség 1000 koronát, a h. n. kunsági egyház n. k. madarasi köre a bölcsészeti fakultás alapítói közé lépett be s a tépei ev. ref. egyház 200 koronát szavazott meg e célra.

— **Térzene éppen a — városháza előtt!** Nagy meglepetésben részesült szombaton a városháza dísztermében ülésező városi színházi bizottság a mikor — pont öt órakor — a városháza előtt megzendült a — Rákóczy induló! „Hóbó! nem akar ez célzás lenni. „még el se jöttem, már is induló?“ vélte magában Tiszai. „Ez a Tiszai csakugyan előzékeny és figyelmes uri ember“, szötte tovább a gondolatot Zöld Mihály senator „a katonai zenekar az ő zenekara és ime, serenade-dal tiszteli meg a bizottságot!“ Dr. Kollá, a ki annyira udvarias ember, — hogy még az újságírók számára is van szives öket az ülésen jószívű pártfogásába vette, könynyekig érzékenyülve indítványozza, hogy Tiszainak a gyöngéd figyelemért jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék. A Somlóné szeszélyeiről, Andorfi rögtönzéseiről, szép és csunya kardaloknökről tehát illő zenekíséret mellett folyt tovább a diskurzus és a helyzet valami rózsássá alakult, a mikor hirtelen nyílik az ajtó s belép rajta Szabó József főszámvé. „Hát ez — hallják maguk — kinek az eszméje volt, — hogy én katonazene mellett — csináljam a számadásokat?“ — Ha Márk Endre interpellálni talál, majd megmondom neki, hogy a mely városháza előtt öt órakor „Platzmusick“ot csinálnak, ott nem lehet a fümei látogatás költségeit összeszámolni?“ A zenekedvelő bizottság és zene-ellenző főszámvé között szó szót ért és már-már veszendőbe ment mindenféle harmonia, a mikor Vértessy István főjegyző bátyának szerencsés ötlete támadt. Lekialtott az ablakon Czapek karmesterre: „Megnyitással a „Próbaháza szászág“ fog adatni, most kell belőle elpróbálni a Kossuth-kuplét!“ Ez csakugyan szerencsés ötlet vala, mert erre a katonazene összeszedett kótát, kótatartót, kis-dobot, nagy dobot, trombitát és egyéb instrumentumokat s hanyat-homlok rohant haza a kaszárnya felé. Most már operette-nóták nélkül tanácskozhatott a bizottság az operette-primadonnákról, nyugodtan fogalmazhatott, számolhatott, vagy mázolhatott ki-ki, a mint a dolga hozta magával. Csak az a kérdés, micsoda új ötlet kell hozzá, ha a jövő héten a térzene ismét java munkaidőben szólal meg a városháza előtt? — Nem jobb lenne azt felváltva harsogtatni az egykori „Európa“ és az „Arany Bika“ előtti téren? „Legyen úgy mint régen volt“ ebben a dologban is!

— **Öngyilkos kasszirnö.** Kassai Hermina, 17 esztendő nórámegyei kövesdi illetőségű, ki a „Páris“ kávéházban volt kasszirnö, ma reggel magát ma róluggal megmérgezte. A szerencsétlent beszállították a kórházba. Állapota nem életveszélyes, azonban a lugg össze-vissza égette belsejét, hogy beszélni nem tud. Gyászos elhatározását az öngyilkos Schöpjning iránt érzett szerelmével hozzák összeköttetésbe, ki azonban mást szeretett, s másért halt meg. Bizonyult ismét a Heine féle régi történet, vagy a mint a magyar költő írja:

Ő engemet szeret, én másért lángolok,
A kinek a szive ismét másért dobog...
És így tovább, tovább... más szeret mindenik,
Oly csillogok vagyunk, mik egymást kergetik...

— **A házipénztár 1894. évi költségelőkészítését** a gazdasági és intéző bizottság tegnap tárgyalta Király Gyula elnöke alatt. A bizottság az öt érdeklő rovatokra nézve tett észrevételeket. A debreczeni birtokok (III. sz.) rovatánál keveselte a gazdasági épületek fentartására előirányzott 4000 frtot, miután az épületek általában fölötté elhanyagolt állapotban vannak, úgy hogy a legtöbbnél alapos átalakítások váltak szükségessé. Szabó József főszámvevő e kívánságra azonnal válaszolt, megjegyezvén, hogy ő szívesen vesz föl nagyobb összeget is a költségvetésbe épületek javítására, miután ő is tudja, mely kevés gond volt eddig fordítva az épületek jókarban tartására. A múlt évben e czímen tett kiadások folytán azonban, amelyek alig rugtak 300 frtra, elegendőnek vélt 4000 frtot. Az erdők ez elelnél kívánatosnak véli a bizottság, hogy a vargafa vágatás a Savóskuton, ahol az ilyen erdőkihasználás sikeresen üzhető, ismét megkezdessék. A ménésnél sokalták a ménék bérlésére fölvetett 950 frtot; felvilágosítás után azonban a bizottság ez összegbe belenyugodott.

— **E. M. K. E. Papp László ur egy „Nyilvános köszönet“** közlése folytán 1 frtot adományozott a E. M. K. E. czéljaira.

— **Marólugot ivott.** Mészáros József esmete utcai 1234 sz. a. lakó bérkocsinak 3 éves kis fia János öt héttel ezelőtt, mialatt anyja a piacra járt, az asztalfőkébe tett marólugos üvegből ivott. Azóta folyton orvosi gyógykezelés alatt állt, sőt műtétnek is vetették alá, mindezek dacára tegnap iszonyu kínok közt kiszenvedett. A kis holttestet a kórházba vitték, hol orvosrendőri boncolás alá vétetik.

— **A városok értekezlete.** A városoknak Simonffy Imre kir. tanácsos és Debreczen város polgármestere által összehívott értekezlete valószínűleg meg fog tartatni, sőt a városházán már gondoskodnak egy a tanácskozássok alapját képezendő munkálát létrehozása felől is. Tölbisz Károly kir. tan. és Temesvár polgármestere, továbbá Havranek József kir. tan. Székesfehérvár polgármestere az értekezlet elhatalasztását indítványozzák, azzal a megokolással, hogy a kormány javaslatai még ösmeretlenek lévén, hiányzik a kongresszushoz az alap. Zechmeister Károly kir. tan. és győri polgármesterének ellenében az összehívás mellett van egy hírlaptudósító előtt előadandó nézeteit el is mondotta.

— **Az állati hullaégető kemence** hivatalos próbája f. szeptember 2-án a készülék előállításában felmerült akadály miatt elhalasztatván, miután a készülék immár teljes befejezést nyert és előzetesen kipróbálva van, a hivatalos próbaégetésre határidőül f. szeptember 21-én d. u. 2 órája az új gyepmesteri telepen tűzetett ki. Erre a kísérletező Tamás János állatorvos a közönséget meghívja.

— **Az iparos ifjak betegsegélyző pénztára** vasárnap Kiss Sándort, a Phoenix biztosító társaság helybeli főügynökségének tevékeny ifju hivatalnokát gondnokává választotta.

— **A Gönczy egyesület „Otthon“-ban** tegnap felolvasást tartott Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő. A tanulsgdus és élvezetteljes felolvasás foglalkozott Varga Ferenc hazánk első kisedóvósa működésével és ténykedésével, amely kihatással volt egész hazánkra. Varga Tolnamegyében, Szegszárdon alapította az első minta óvót és az első óvóképezdét, a mely később Budapestre tétetett át, a hol Varga mint képezdei igazgató áldásosan működött. Értekezésmertette Vargának művét, a melyet szerző memorandumképe benyújtott volt még a harminczas években Tolnamegyének. A mű fölötté érdekes és értékes; a kisedóvók történetében lézagnpótló. Az éljenzéssel és Kovács Lajos egys. elnök részéről köszönettel fogadott felolvasás után, a szép számmal jelen volt tagok még sokáig maradtak a kedves Otthonban, a hol is a népszerű tanfelügyelő körül csoportosulva, élénk eszmecserét folytattak, melynek tengelye persze a tanügy volt. Gyűlést is tartott a közp. bizottság, mely alkalommal határozatba ment: 1. Felhívást intéznek a tanszergyártók és kereskedőkhez a tanszermuzeum létesítése tárgyában. 2. Az Otthon találkozó órákat egyelőre Szerdán és Szombaton d. u. 5-8-ig állapítják meg. 3. Felügyeletet gyakorolnak az idegen tagok helyben tanuló gyermekei fölött. 4. Otthon szolgát alkalmaznak. 5. Végre felvetett a kérdés Debreczen város monográfiájának megírása tárgyában. Az Otthon létjoga és hivatása már is szentesítést nyert. Meggyőzött mindenkit, mennyire volt szükség ily intézményre. Buzgó és tevékeny kir. tanfelügyelőnk vezetése mellett virágnani fog az egyesület és működése áldásos lesz úgy szeretett városunk, mint az egész megye javára! Kuti Zsümond, közp. b. titkár.

Közöljük egyttal a Hajdumegyei Gönczy egyesület tagjaihoz intézett következő felhívást:

Tisztelettel s a legnagyobb bizalommal kérem azon kartásaimat, kiknek fi-, vagy leány gyermekeik Debreczenben tanulnak és felügyelet alá ohajtják adni, ebbeli szándékukat velem tudatni sziveskedjenek. A Gönczy egyesület központi bizottsága gondoskodni fog arról, hogy gyermekeik kellő felügyelet és gondozásban részesüljenek. Ugyan ez alkalommal örömmel tudatom, hogy a Gönczy egyesület Tanítók Otthona folyó hó 9-én megnyilt, s rendelkezésére áll egy a helybeli, mint a vidéki kartársaknak. Hetenként kétszer és pedig Szerdán, Szombaton d. u. 5-8 óráig találkozás helyeül szolgál. — Áldozatkész tagok ajándékából van egyesületünknek már 9 szaklapja, 500-600 kötet régibb és újabb szakmunkája, néhány száz Értesítő, Évköny, néhány újabb rendszerű iskola-pad, egy elmés ég gömb, néhány legujabb kézügyesítő munka mintája s több efféle. Kartársi szeretettel kérem s hívom fel Ügytársaimat, hogy becses adományaikkal sziveskedjenek könyvtárunkat, muzeumunkat gyarapítani, köszönettel fogadok, minden újabb, régibb szakkönyveket, lapokat, kézügyesítő munka-mintákat s hírlap utján nyugtázni fogom. — Isten áldása legyen nemes törekvéseinken; munkásságunk áraszzson fényt népnevelés ügyünkre; hozzon dicsőséget, boldogságot hazánkra. Debreczenben, 1893. évi szept. hó 18-án. A hajdumegyei Gönczy egyesület központi bizottsága megbízásából: Herczeg János, az „Otthon“ gazdája.

— **Merényilet egy vonat ellen.** A tegnap este 9 óra 20 perczkor a Fiume felé menő 1004. számú személyvonatra, az összekötő vasuti hidon túl, a budai részen, eddig elé is meretlen ember rá lött. A golyó egy II-od osztályu kocsit ablakát betörte a kupéba hatolt. A kocsiiban egy Paulay nevű debreczeni theologus ült, a kinek azonban szerencsére semmi baja sem történt. Az esetről Budapest-Kelenföld állomáson jelentést tettek az I kerületi rendőrkapitányságnak.

— **Gyárak vizsgálása.** Binder Alajos országos ipartelügyelő a kereskedelemügyi miniszter megbízásából tegnap Tikos Imre városi mérnök kíséretében meglátogatta a Debreczenben lévő nagyobb ipartelepeket. Azokban általán kevés kifogásolni valót talált.

— **Az alsó-szabolcsi tiszai ármentesítő társulat** okt. 2-án d. u. 4 órakor közgyűlést tart Debreczenben a városházán. A gyűlés tárgyai lesznek: az alelnöki választás folytán megüresedett választmányi tagsági hely betöltése. Az 1893. évi pénztári zárszámadások megvizsgálására küldöttség választása. A tiszavölgyi társulat nagygyűlésére a társulat képviselőinek megválasztása. A választmány előterjesztései és javaslatai. Az 1894. évi költségelőkészítés megállapítása.

— **A város maktermése.** Török Gábor erdőmester tegnap jelentést tett az erdőségek idei makterméséről. — Az erdők általában fél makk termést hoztak; legtöbb makk termelt a Nagycserén, mintegy 3267 hold területen. — A tanács e jelentés folytán elhatározta, hogy a maktermést bérbe adja. — Az erre vonatkozó árverési hirdetményt már közelebb közhírré teszik.

— **Kereskedelmi akadémiánkon** az 1893-4 tanévre szóló beiratásokat szept. 25. október 1 napjain végzik; ugyanezen időben teszik le a javító (osztály) vizsgákat is. A z érettségi javító- és pótvizsgákat írásbeli részükkel szept. 25-27, szóbelijükkel szept. 29-én tartják meg. A rendes előadások október hó 2-án kezdődnek.

— **Nyilvános köszönet.** Mindazon rokonok jó barátok és ismerősök különösen pedig a debreczeni mészáros társulat tagjai, kik szerencsétlen fiunk Schöpjning Károly végzettségételen megjelenni sziveskedtek s ez által mély bánatunkban osztoztak, fogadják egyenként és összesen hálás köszönetünket. — Debreczen, 1893. Szept. 19. Schöpjning András és családja.

— **Ref. árvák felruházása.** A debreczeni ev. ref. egyház nevelésügyi bizottsága szombaton tartott ülésében újra alakította az árvaszerező küldöttséget; elnöke lett Csanak József, alelnöke Szikszai Szabó József, jegyzője Hódó Béla. E küldöttség fogja az egyház árváit, akiknek száma 160-170 között szokott váltakozni, melez téli ruhával felruházni. Ujabbán 53 árvát vett fel a bizottság.

— **Betegsegélyző pénztár.** A debreczeni pinczér betegsegélyező pénztár tekintettel az izraelita nagy ünnepre, a befizetéseket szerdai helyett csütörtökre halasztja el.

— **Sajtóhibák** csuszak tegnap lapunkba. **A Színházi bizottság** üléséről írt részben a „discussio“, „Gringoire“ szók, dr. Szabó József neve jelent meg hibásan és Vecsei Imre urról is tudvalevő, hogy nem polgármesteri titkár, hanem városi aljegyző.

Törvénszéki csarnok.

* **Az Ambrus-ház árverése.** Az Ambrus Jakab-féle Széchenyi-utcai emeletes nagy ház f. hó 25-én d. u. 3 órakor, a törvénszéknél árvereltetni fog. Figyelmeztetjük erre a közönséget, a melynek körében az árverés iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

Egy házasság a II. császárság alatt.

Malot Hectortól.

ELSŐ KÖTET.

XIII.

(Folytatás.)

29.

— S épen ez az, folytatá Donis ur, a mi kirándulásunknak érdeket kölcsönöz. Nélküle, az csak egy séta volna, vele az egy alkalomra válik, mint reményem hasznos tanulmányt tehetni.

Mióta Sainte Austreberthe Chateau Pignona belépett, mindent szorgalmasan megfigyelt a mi körülötte történt, és csakhamar észrevette, hogy Heysem Fűöp. kit a pressaci ünnepély alatt mindenki velünk lenni látott, egyszerre komor s nyugtalaná lón. Donisné ezen kedves szavait hallva, félszettel azon hatást figyelte

melyet azok a mérnökre gyakorolni fognak. De az legkevésbé sem lágyulva el:

— Egy mérnök, ki csak műkedvelő, mondá semmire sem való.

— Menjen! kiálta fel Donis ur, ne beszéljen így, Heysem; a főnök ur igen jól tudja, hogy ön egy igen nevezetes munkát irt e kérdés felől.

— Hallottam azt emlegetni, válaszóla de Cheylus ur, ki mind a mellett hogy udvarias kívánt maradni, egy olyan szót sem kívánt kibocsátani száján, mely pártfogoltja vetélytársának javára válhatott volna; de bevallom hogy azt nem ismerem. Megbocsátom Heysem ur, de oly rövid ideje hogy a megyében vagyok.

— Tehát a kérdés az, mondá Donis ur, a ki nem azon emberek közé tartozott, kik idejüket vesztegetni szeretik, és a ki főnökének jelentését felhasználni akarta.

— Barátom, szakítá félbe Donisné, nem fél hogy ezen uraknak terhére leend?

— Oh! asszonyom, kiáltának fel egyidejűleg de Cheylus ur is Sainte Austreberthe.

— Rézsemről, szóla Mériolle, nagyon szerencsésnek érzendem magamat Donis urat hallhatni; én olvastam Heysem munkáját, de vannak benne oly részek, melyeket nem értettem meg jól.

— Ez valóban udvarias a mit ön mond, szakítá félbe Donis ur.

— Oh! az nem az én hibám, ön tudja, hogy nem vagyok tudós.

— A mi engemet illet, szóla Mártha, mint a „Mésange“ védnöke mindenért érdeklődöm a mi folyónk hajózhatására vonatkozik. Mérnök ur lebecsássuk a horgonyt?

— Láthatja, mondá Donis mosolyogva hogy nagyon beszélhetném van, tehát hozzá fogok ön tudja, főnök ur, hogy a Gironde kérdésének két része van: egyike szól a folyamnak Bordeauxtól a tengerig folyó részéről, s azon veszélylyel foglalkozik mely a nagy hajók hajózására háramlik a homok zátonyok és iszap lerakodások által; másik része a folyam torkolatát tárgyalja. Ez lesz mai gondoskodásunk tárgya, ha úgy tetszik, mert ezen rész tanulmányoztatott Heysem barátunk által. Kapitány, hány zátonyon kell még által mennünk, hogy a nyílt tengert elérjük?

— Kettőn, felelte Mártha, az éjszakin a Sautongei oldalon és a délin mely a Gravei félszigetközé közel van.

— Jól van! ha az ember nem lesz képes a természet munkáját megállítani, nemsokára lesz három; a Grave félsziget átalakuland sziget, és a Gironde ott fog folyni a hol most a Soulaci homokpartok vannak. Ezen félsziget négy vagy öt kilométer területével, egy keskeny földnyelv által Landeshoz van csatolva, egyik oldalán mosva a tenger másik oldalán a folyam által; ezen földnyelv van átvágás által fenyegetve. Az éjszaki ár, mely a déli zátony körforgása által visszaszorítottatik, rongálja és pusztítja azt. A lefolyt tíz év alatt, a tenger ezen ponton 57 métert foglalt, és nem messzire Soulacnál fogunk látni egy házat mely 100 év előtt 1800 méterre volt a folyamtól és most alig van 800 méterre. Egy kilométert emésztett meg tehát azon száz év, és ezen alapon nem nehéz kiszámítani hogy mily rövid idő alatt fog az átszakadás megtörténni. Ennek következménye, egy egész tájnak eltűnése vagy legalább felfordulása; és ugyanakkor a csatorna homokkal fog betömöttetni és a víz mélysége megapadni. Végre nem kell feledni, hogy a talaj évről évre fokozatosan emelkedik és hogy bár a Basseu és Macau melletti zátonyok kikötortattak, a hajózás mégis veszélyes nagy hajókra nézve. Mi lesz Bordeauxból, ha a létező nehézségekhez újjak tognak járulni? Egy részről kikötőnk mélysége fogy, másrésztől hajóink teherképessége növekszik. Hajdanában mi voltunk a kereskedés urai a Havannakon, Antillakon, Bourbon szigeten Indiában: ma Havre, Marseille sőt Saint Nazaire főnyben vannak felettünk. Sürgős tehát cselekedni s Bordeauxnak visszaadni azon rangot, mely azt megilleti.

— Ami azt illeti, reám számíthat mondá a főnök, én Bordeaux érdekeinek kívánok szolgálni, fogadja biztosítasomat, és vigye az ügyet a kereskedelmi kamara elé.

— A kereskedelmi kamara nevében biztosítottam fel Heysem urat a munkálatokra Világkörüli utjából visszatérve Heysem ur tanulmánya tárgyává tette a tenger elődtéseit Soulaknál és Gravenél; és hiszem hogy az általa ajánlott eszközökkel meggátolhatjuk a romlást mely bennünket fenyeget.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

* A földbirtokok értékének emelkedése. A földmivelé-ügyi miniszter tájékoztatást ohajt szerezni arról, hogy az utóbbi években a földbirtok értéke, valamint ennek hozama az ország különböző vidékein milyen mértékben emelkedett? A szükséges adatokat a közgazdasági előadók közreműködésével gyűjti össze: Minthogy pedig Debreczen közgazdasági előadó nincs, egyenesen a városi tanácshoz fordult adatokért. A kérdő ívekhez utasította is csatolt a miniszter. Ez utasítás meghatározta, hogy az érték emelkedések kimutatásánál az öt év előtti állapot állítandó szembe a jelenlegivel s a két időközti különbség tüntetendő ki, jelesül az 1888 év előtti birtok eladásokból egy kat. hold értéke a napjaink eladásra kerülő vagy értékben megbecsült egy kat. hold értékével szemben. Az adatok nem annyira a birtok változásokról vezetett telekkönyvi feljegyzésekől szerzendők be, hanem a közgazdasági előadó, illetve Debreczenben a tanács szak referense előtt pozitív ösmert adásvételekből, illetve becslésekből. A forrást mindig meg kell nevezni. Továbbá összegyűjtendők a föld haszonbérék emelkedésére vonatkozó adatok is, akként hogy az utolsó öt év alatt bérbe adott birtokok bérletiára kitüntetendő és szembe állítandó az öt év előtti időben elért bérleti árral. Ezekből az adatokat gyűjtőknek általános következtetést kell levonniok és a törvényhatóság egész területén az öt év előtti értéket és a jelenlegi értéket a tényleges viszonyoknak valószínű számítási alapján meg kell határozniok. Gróf Bethlen földmivelési miniszter következő öt kérdésre kér feleletet: 1. Milyen volt a törvényhatóság területén a földbirtok átlagos értéke — 1888 előtt kat. holdak után, szántóknál, kaszálóknál, erdőnél, szőlőnél stb. külön a gazdagabb, külön a szegényebb vidékeken? 2. Milyen volt a földbirtok ára 1893-ban, részletezve? 3. Mennyi volt a földbirtokért fizetett haszonbér 1888-ban és 1888 előtt kat. holdanként, művelési ágak és vidékek szerint? 4. Mennyi a haszonbér most? 5. A napszámárak és munkabérek alakulása gazdagabb és szegényebb vidékeken, a jelenlegi munkabérek maximuma és minimuma? Ez adatok összegyűjtése nem könnyű munkát ad a tanács ama tagjának akinek kiosztva lesz.

* Vállalkozók figyelmébe. Az akna szlatinai főbánya hivatal gabona szükségletének beszerzése végett október 9-én versenytárgyalást tart. A közelebbi feltételek alulirt kamaránál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Debreczen 1893. Szeptember 18. A kereskedelmi és ipar kamara.

Budapesti árú-tőzsde.

Gyenes és Társai gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreczeni Ellenőr“ részére.

Budapest, szeptember 18.

Napi jelentés.

Gabonaüzlet.

Buzát ma elég nagy mennyiségben és sürögösen kínáltak, és így, miután a vételkedv nagyon gyöngye volt, az irányzat lanya maradt és a forgalmazott 35,000 mm. csak 10 krral olcsóbban talált vevőre.

Eladások:

Tiszavidéki 300—81 mm. 7.72¹/₂ frt, 300—81 mm. 7.67¹/₂ frt, 100—81 mm. 7.65 frt, 200—80³/₄ mm. 7.60 frt, 300—80³/₄ mm. 7.55 frt, 100—80 mm. 7.65 frt, 1700—80 mm. 7.85 frt, 500—80 mm. 7.70 frt, 200—79³/₄ mm. 7.45 frt, 100—79 mm. 7.60 frt, 200—79³/₄ mm. 7.65 frt, 200—79 mm. 7.45 frt, 200—74 mm. 7.20 frt, 200—73 mm. 7.20 frt.

3 havi időre.

Egyébb cikkek nem változtak.

Határidő-üzlet. A tegnapi kissé szilárd külföld, dacára a mi piacunk lanya maradt, minthogy a készbuzaüzletben az óriási kínálat következtében az árak folyton csökkennek. Ujtengeri melegebb időjárásra gyengült, amíg a zab még mindig tartott árakat mutat fel a gyenge hozatalokra.

Zárlat 1 óra:

	frt
B u z a szept.—okt.	7.40—7.42
márcz.—ápril.-ra 1894.	7.80—7.82
R o z s őszre	6.01—6.03
tavasza 1894	6.51—6.53
Tengeri szept.—okt.	4.85—4.87
máj.—junra 1894.	5.14—5.16
Z a b szept.—okt.	6.58—6.60
márcz.—áprilra 1894	6.62—6.64
Repcze aug.—szept.	15.60—15.65

Zárlat 4 óra:

	frt
B u z a szept.—okt.	7.39—7.40
márcz.—ápril.-ra 1894.	7.77—7.79
R o z s őszre	5.98—5.99
tavasza 1894	6.48—6.50
Tengeri aug.—szeptre	4.89—4.91
máj.—junra 1894.	5.15—5.16
Z a b szept.—okt.	6.58—6.60
márcz.—áprilra 1894	6.64—6.66
Repcze aug.—szept.	15.60

Felmondattott: 3000 mm. buza, 1000 mm. tengeri, 1500 mm. repce.

Külföld: Tegnapi Amerika $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ magasabb. Berlin mai kezdet $\frac{1}{2}$ -el magasabb.

Értéktőzsde. Mint rendesen, hétfőn, hiányában külföldi impulzusnak üzletellen, és realizációkra lanyhult.

Zárlat 4 óra: Osztr. hitel 335.60, Magy. hitel 411.50, Rimamurányi 220.25, Osztr. államv. 304.50, Déli vasut 103.75.

Időjárás: borult, meleg.

Érték tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1893. szept. 18-án.)

Államadósság:

Magyar aranyjradék 4 ¹ / ₂ %	—	—	116.—	116.30
vasuti beruházási kötvény 4 ¹ / ₂ %	—	—	125.50	126.50
koronajradék 4 ¹ / ₂ %	—	—	94.20	94.65
regále váltásági kötvény 4 ¹ / ₂ %	—	—	100.—	101.—
Osztrák aranyjradék 4 ¹ / ₂ %	—	—	119.25	119.75
Egységes állam kötvény 4 ¹ / ₂ %	—	—	97.—	97.75
Tisza-szegedi 4 ¹ / ₂ %-os nyereséymérsorsjegy	—	—	142.50	143.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	—	412.75	413.25
Osztrák hitelrészvény	—	—	335.90	337.10
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	—	—	114.50	115.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4 ¹ / ₂ %-os sorsjegy	—	—	128.—	129.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3 ¹ / ₂ %-os	—	—	115.—	116.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	—	12.25	12.75
Osztrák " " "	—	—	19.—	19.50
Olasz " " "	—	—	13.50	14.—
Bazilika sorsjegy	—	—	8.75	9.25
Jószív " " "	—	—	3.—	3.30

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	—	—	—	5.90	6.03
20 márkás arany	—	—	—	12.40	12.44
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	9.98	10.02
Sovereigns	—	—	—	12.55	12.61

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

Szeptember hó 16. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klg. fülűli sulyban) —. krig. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm sulyban —. krig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 43⁵/₄ krig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm sulyban 44—45 krig. — Fialat könnyű (páronkint 250 klg. terjedő sulyban) 46—48 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klg. felüli sulyban) 42—43 krig. — Közép (páronkint 220—280 klg. sulyban) 43⁵/₄—45 krig. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő sulyban) 46—47 krig.

Meghaltak.

— Szept. hó 10-től szept. 16-ig. —

I. Csapó-Péter fia utcai városrészben: Kiss István 8 é. ref. tüdőgümökör, Patai Gyula 3 é. ref. bélhurut, özv.

Vetési György 64 é. ref. tüdőlob, özv. Németi János 87 é. ref. aggkór, Kovács István 2 hetes ref. veleszül. gyeng.; Batori Juliánna 19 é. ref. tüdőgümőkór.

II. Piacz-hatvan utcai városrészben: Szücs Eszter ref. haivaszül., Barcza Mihály 37 é. rk. szivhüdes, Vachsberger Ignác 24 é. izr. bélhurut, Faragó János 15 hón. rk. bélhurut, Halasi Péter 60 é. ref. agyszélhüdes, Goldberger Róza 36 é. izr. méhlob, Sándor István 1 é. ref. görcsök, Tóth Mária 22 é. ref. tüdővész, Nagy Mária 86 é. ref. végelgyeng. Kulcsár József 59 é. ref. gümőkór.

III. Kossuth-Varga utcai városrészben: Barta Erzsébet 54 é. ref. tüdőlob, Erdélyi István 71 é. ref. gutaütés, Busi János 3 é. ref. roncsoló toroklob, Barna János 2 é. ref. torokgyík, Balog György 6 hón. ref. bélhurut, Döring Zsófia 58 é. ág. ev. tüdőgümőkór.

Szerkesztői posta.

Bakfisknek, Holyben: Hogy divat-e még az éjjeli zene? Persze, hogyha a fiatal leányok és a — cigányok szempontjából vesszük a dolgot. De kérdezze meg csak a „po-zt“-os rendőrt, az alig ha nem egy jelentéssel felel, különösen, ha nem tud írásbeli engedélyt fölmutatni a muzsikáról. Igaz, hogy azt az ember még a nappali hivatalos órák alatt nem határozhatja el, hogy vajjon majd éjjel után lesz-e muzsikáltató kedve éjjeli zenét is adni, de hát manapság már szabályrendeletre hozunk mindent, még az érzelmeket is. De hogy egy éjjel egymásután két lánynak illik-e zenét adni, azt már nem hisszük, hogy más helyeselné, legföllebb a — cigány. Különben lehet, hogy ez sem olyan nagy illetenség, ha mind a két helyen gyufát gyújtanak feleletül, a mi tudniillik valami „örvendetes tudomásul vétel“ félnek a jele szokott lenni. De hogy okvetlenül szükséges volna, azt sem mernők mondani. Az e éjjeli muzsikának nem csupán az ugató kutyák és koncertező macskák veszik el a poézisét, hanem e házmasterék, emeleti lakások és a rendőrség is. Leghelyesebb zene nélkül „vallani“ szerelmet, ugy is lesz az életben még annak a férjnek elég nem szeretem zenében része.

Rajki. Verseiben itt-ott megcsillan a tehetség. Tessék olvasgatni és önkritikát gyakorolni s akkor, 1—2 év múlva jót fog produkálni.

Balajti. Szívesen felelünk ez alatt a név alatt, de kedvezőt nem lehet! Hiszen még a verstanhoz sem konyit!

Nefelejts. Tessék újra beküldeni!

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t.

Felölös szerkesztő:
Vértesi Arnold.

Nyilttér.

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban,) méterenként **85 krtól 3 ft 65 krig** valamint **fekete, fehér és színes** selyem-zöveteket **45 krtól 11 ft 65 krig** szállít — sima, koczkás, csikos, viragos; damaszolt minőségben (mintegy 240-féle dispositió és és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben. **M nták** postafordulóval küldetnek. Svajczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (2)

Kolompéreladó.

A kir. gazdasági tanintézetnél **válogatott** kitünő kolompér eladó, házhoz szállítva **métermázsája 2 frt.**

Megrendelhető a városban **az igazgatóságánál.**

MED. UNIV.

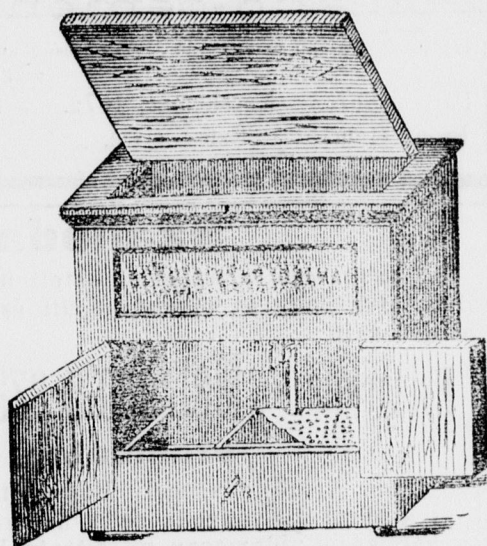
Dr. Siehmann Adolf orvos

testgyógyászati, massage és gyógy-gymnastikai rendelése

Debreczen, Nagyjutca 1708

A gyógykezelés tárgyai: A gerincoszlop elferdülés-e, a mellkas angolkóros görbülései, a végtagok rendellenes fejlődései, törések és ficamok után visszamaradt táplálkozás zavarok. Gyomor- és bélbántalmak. Izmok és ízületek csuszos bántalmái. Izlobok és ízületi merevségek. Neuralgiák és a neura th-nia különböző fajai stb.

Rendelés egész napon át.

Szabadalmazott

étel és palaczkhűtő jégcsokrényeket

és szó da viz készülékeket,

minden nagyságban,

Berndorf china ezüst és Alpaca evőeszközöket

20 évi jótállás mellett

ajánl

Kaszanyitzky Endre

Debreczenben, Piacz-utca 1900.

Arjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgálók.

Egy női kereskedelmi tanfolyamot sikerrel végzett

leány

képességének megfelelő állást óhajt.

Czim a kiadó hivatalban.

7748 és 7790.
1893.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát képező következő tag földek, u. m.:

1., A Szikgáti cserépvető és az állam vasut mellett dél irányban fekvő 296 hold és 693 □ öl majorsági föld,

2., a Szikgáti cserépvető körüli 28 epreskerti föld, az ezen levő gazdasági épületekkel, és az innen északra fekvő s egy tagban 374 hold és 180 □ öl majorsági földdel, s ezen 1 és 2. alatti két tag föld külön-külön, és együttesen is — továbbá

3., a Pallagi 365 hold és 233 1/2 □ területű VIII-ik tag föld és

4., a Pallagi 365 és 233 1/2 □ öl területű IX-ik tag föld, a rajtok levő gazdasági épületekkel, a városháza nagyteremben **folyó 1893. évi Október hó 4-ik napján** d. e. 9 órakor nyilvános árverésen a jövő 1894-ik évi okt. 1 től hatévre, a városi számvevő hivatalnál megtekinthető feltételek mellett haszonbérbe fognak adni.

Kiról az árverelni óhajtók azzal értesítettnek, hogy a feltételekben jelzett kikiáltási árak 10%-át pénzüil az árvereltető küldöttség kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1893. Szeptember 11.

A városi tanács.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

legkitünőbb mázó-szer puda padló számára. 1 nagy palaczk ára frt 1.35
1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Szent-Királyi Tivadarnál.

178.

Az
„ISTVÁN“ gőzmalom társulat
örleményének

ÁRJEGYZÉK

saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

	100 kí'
A. Asztali dara nagyszemű	15.20
B. Szinte „ aprószemű.	14.60
0 Királyliszt	14.60
1. Lángliszt kivonat	13.80
2. 1-ső rendű zsemlyeliszt	13.60
3. Zsemlye liszt	12.60
4. 1-ső rendű kenyér liszt	11.—
5. Közép kenyér liszt	10.—
6. Kenyér liszt	9.—
7. Barna kenyérliszt	8.—
8. Takarmány liszt	6.—
11. Finom korpa zsákkal	5.—
12. „ „ zsáknélkül á	4.80
12. Durva korpa zsákkal	4.40
„ „ „ zsáknélkül	4.20
Csirke buza „ zsáknélkül	4.40

A zsákok sul-tartalma teljsulyt tisztasuly nak véve.

A. B. 0—6 számig	85 kíló
7. és 8. szám	70
11. 12.	50

Debreczen, 1893. Aug. 30.

Bécs 1873. Budapest, 1885. Eszék. 1889. Zágráb 1891. M. Palánkán London 1878
Érdemérem. Nagy díszokl. Díszoklevél. Nagy díszokl. 1877. aranyér. Díszoklevél.

Csik József

csász. és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémi portland-cement- és vízhatlan mészgyár

BEOSZINBAN

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf rakpart 8.

ajánlja a t. építész és építőmster urak, építkezési vállalatok, földbirtokok községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő-közönség kényelmére

Debreczenben Szabó Zsigmond fűszerkereskedő urnál raktárt tartok, hol saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan mész

folytonosan legjobb és egyenlő jó minőségességben kapható. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867.	Kecskemét, 1872.	Ujvidék, 1875.	Szeged, 1878.	Trieszt, 1883
Bronz érem.	Ezüst érem.	Arany érem.	Érdem-érem.	Arany érem.

Szálloda-megnyitás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt utazó közönséggel, valamint jóakaróim és barátaimmal tudatni, hogy az ujonnan épült és az ujkor igényeinek megfelelő, minden kényelemmel berendezett

Petanovits „Metropole szállodát” Budapest kerepesi-ut 58.

szombaton, szeptember 2-án

megnyitottam. A szálloda, mely Budapest legélénkebb utcáján, a keleti pályaudvar, színházak és a körut közvetlen közelében fekszik, a legmodernebb igényeket is kielégíti, t. i. összes helyiségei villamosan világítatnak, továbbá a szállodában felvonógép, fürdők és télen központi gőzfűtés van bevezetve.

A szálloda a fő- és székváros egyik látványosságát képezi. A szálloda kitünő étteremmel, téli kerttel, magyar és francia konyhával és fényes kávéházzal rendelkezik. — Számos látogatásért esedezve, maradtam

Berkowitz J.

igazgató, ezelőtt a Sacher C. szállodában.

Szoba árak mérsékeltek, világítás és kiszolgálás nem számítatik.

Frühau J.

szállodás.

A „DEBRECZENI ELLENŐR” kiadóhivatala.

A „CSOKONAI”

NYOMDA és KIADÓ

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

szíves figyelmébe ajánlja a modern nyomdászati követelményeknek megfelelően berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mely újabban a legdiszesebb betűkkel szaporított s így a legkényesebb igényeket is kielégítheti.

Könyvkötészet

melyben a legkitünőbb gépek vannak alkalmazva, a fővárosi és külföldi nagyobb könyvkötészetek méltó versenytársa.

Árai határozottak, olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan teljesít.

A saját kiadásában megjelenő „Debreczeni Ellenőr” részére

hirdetéseket olcsón elvállal.